

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Грищенко А.В., аспірант

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Стан економіки країни значною мірою залежить від ефективного функціонування підприємницької діяльності. Збільшення ефективності та масштабів підприємницького сектору є одним із основних критеріїв розвитку економіки країни, що позитивно впливають на модернізацію національної економіки, покращення рівня життя населення та зниження рівня безробіття [1, с.54]. Загальні тенденції розвитку ринкових економічних систем свідчать, що найефективнішою є діяльність суб'єктів господарювання. Для успішного господарювання в сучасних економічних умовах, для зміцнення позицій підприємства на ринку необхідно постійно удосконалювати існуючі товари, технології виробництва, методи їх реалізації, впроваджувати технічні нововведення, розробляти нові товари і виводити їх на ринок [2, с.66].

Одним із важливих секторів економіки України у формуванні продовольчої безпеки держави являється харчова промисловість, що у свою чергу виробляє один з найважливіших продуктів харчування - хліб та хлібобулочні вироби, що споживаються всіма категоріями населення, незалежно від місця проживання та соціального статусу. Тому хлібопекарська промисловість, яка забезпечує населення цією продукцією, є стратегічно важливою для життєзабезпечення суспільства і гарантує продовольчу безпеку держави. Тому підприємствам даної галузі необхідно передбачати пошук оптимальних шляхів розвитку виробництв, методи та способи їхньої фінансової підтримки, а також розробляти законодавчо-правові заходи, спрямовані на стабілізацію економіки свого підприємства. Однак специфічність діяльності хлібопекарських підприємств пов'язана з особливостями функціонування ринку хліба, налагодженим виробничим процесом та способами реалізації продукції.

Проте в умовах сучасного розвитку економіки підприємства, які функціонують на ринку хліба, стикаються з різними проблемами, на їх діяльність істотно впливають зовнішні чинники [3, с.136]. Повномасштабна військова агресія ворога на території України спричинила негативні процеси, що відбиваються на загальних тенденціях роботи підприємств хлібопекарської галузі, зокрема у виробництві та реалізації продукції. Виробники вимушені реагувати на нові виклики, спричинені негативними факторами, що, зокрема, пов'язані зі здорожчанням сировини, енергоносіїв та паливно-мастильних матеріалів, порушенням логістичних потоків, тому важливим та актуальним завданням для даних підприємств є своєчасне виявлення проблем у функціонуванні та

визначення шляхів їх вирішення з метою забезпечення подальшого розвитку [4, с.28; 5, с.15].

Основні проблеми, з якими стикаються підприємства хлібопекарської галузі в умовах воєнного часу, включають:

- забезпечення безпеки постачання сировини. Хлібопечення входить до складу переробної промисловості й основна частина витрат припадає на сировину. Якість продукції значною мірою залежить від якості сировини, застосовуваної у виробництві, а ефективність діяльності підприємства – від співпраці з постачальниками цієї сировини. Умови воєнного часу можуть призвести до обмежень в постачанні зерна, борошна та інших інгредієнтів. Конфліктні ситуації можуть завадити переміщенню сировини з виробництва до підприємств, що призводить до дефіциту і підвищення цін на неї. В умовах воєнного часу постачання сировини для хлібопекарських підприємств стає критично важливим завданням, тому підприємства повинні розглянути можливість розширення мережі постачальників. Про те але з правильними стратегіями та заходами підприємства хлібопекарської галузі можуть зменшити вплив цих проблем і забезпечити стабільність виробництва. Це допоможе зменшити ризик дефіциту оскільки вони матимуть доступ до декількох джерел постачання при цьому важливо встановити довгострокові партнерські відносини з надійними постачальниками.

- високі витрати на енергію. Умови воєнного часу можуть призвести до проблем з енергопостачанням, переривання постачання газу або електроенергії. Підприємства хлібопекарської галузі потребують значних енергетичних ресурсів для підтримки процесу виробництва і проблеми з енергопостачанням можуть вплинути на їхню продуктивність та ефективність. Забезпечення стабільного енергопостачання та покращення енергоефективності є важливим кроком для забезпечення продуктивності та ефективності підприємств хлібопекарні галузі в умовах воєнного часу;

- загроза безпеці персоналу та інфраструктури. Воєнний час супроводжується підвищеним рівнем насильства та загроз безпеці. Підприємства хлібопекарської галузі можуть стикатися з ризиком розграбування або руйнування своїх приміщень, транспорту та обладнання. Це може призвести до зупинки виробництва і втрати майна;

- зміни в споживчому попиті. Воєнний час може призвести до зміни в споживчому попиті на продукцію хлібопекарської галузі. Люди можуть бути змушені змінювати свої харчові звички, або ж споживати менше через економічні обмеження. Це може призвести до зменшення попиту на продукцію підприємства хлібопекарської галузі і негативно впливати на їхні фінансові показники;

- втрати транспортної інфраструктури. Воєнний конфлікт може призвести до пошкодження або знищення транспортної інфраструктури,

включаючи дороги, залізниці та порти. Це може ускладнити доставку сировини та готової продукції до підприємств хлібопекарської галузі і їхню дистрибуцію до споживачів;

- економічна нестабільність. Воєнний час завжди супроводжується економічної нестабільності. Зниження покупної спроможності населення, зростання інфляції та валютних коливань можуть негативно впливати на фінансову стабільність підприємства пекарської галузі, збільшуючи їхні витрати та обмежуючи доступ до кредитів.

Ці проблеми вимагають від підприємств хлібопекарської галузі України прийняття заходів для забезпечення стабільності виробництва і постачання продукції. Тому на хлібопекарських підприємствах необхідно визначати реальний попит на продукцію, розширювати асортимент, урізноманітнити постачальників сировини та поліпшувати якість продукції, а також нарощувати обсяги виробництва, раціонально використовувати наявні потужності, встановлювати сучасне енергозберігаюче технологічне обладнання, проводити реконструкцію та оптимізувати витрати.

Незважаючи на те, що роль підприємницької діяльності дуже висока, наразі існує низка перешкод на шляху його розвитку, які пов'язані з наслідками повномасштабної війни та окупацією значних територій України, тому необхідний *перегляд формування структури посівних площ*, та вирішення питання щодо проблемами збору врожаю, логістики тощо. У зв'язку з повномасштабним вторгненням агресора не можна прогнозувати стрімкого зростання результатів підприємницької діяльності, проте навіть якщо підприємства будуть працювати без високих прибутків, вони всеодно забезпечуватимуть функціонування економіки країни, надаючи робочі місця, наповнюючи державний бюджет та сплачуючи заробітні плати.

Підприємництво в Україні має великі перспективи у майбутньому та зможе розвиватись за умов використання принципів економічної свободи, ефективного регулювання та контролю з боку держави, інноваційності, ефективного маркетингової політики та здорової конкуренції.

Література

1. Бортнік С.М., Вознюк Ю.С. Особливості розвитку та мотивація підприємництва в умовах військового стану. *Економіка та управління підприємствами*. 2023. Вип. 70. С. 54-62.
2. Скопенко Н.С. Інноваційний розвиток хлібопекарської галузі України. Основні напрями, проблеми, ризики. Національний університет харчових технологій, м. Київ 2010. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/a4791cbe-fd01-49ac-af73-7908d2146505/content>

3. Майборода Г.О. Фактори макросередовища та їх вплив на діяльність хлібопекарських підприємств. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. Вип. 50. С. 135-139.
4. Кійко В, Мельник О, Гавриленко О. Хлібопекарська галузь України в умовах воєнного часу. *Ринкові дослідження*. 2023. № 1 (45). С. 27-40.
5. Сичевський М. П., Васильченко О. М., Коваленко О. В. Хлібопекарська галузь України: тенденції та проблеми її розвитку. *Економіка АПК*. 2018. № 5. С. 14-23.

13.	<i>Голод В.В., Євдокімова М.О.</i> ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ КАТЕГОРІЙ.....	45
14.	<i>Гордієнко Л.А., Пасічник Ю.В.</i> ЗАРУБІЖНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ФЕРМЕРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	49
15.	<i>Грищенко А.В.</i> ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	54
16.	<i>Гуркіна Н.А., Замлинський В.А.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВАХ	58
17.	<i>Добрянська Н.А., Черноусова С.С.</i> МАРКЕТИНГОВІ ІННОВАЦІЇ У ГАЛУЗІ УКРАЇНСЬКОГО ТУРИЗМУ ДЛЯ ПІДТРИМКИ СТАЛОСТІ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ.....	62
18.	<i>Донець Л.Я., Мунтян І.В., Долинська О.О.</i> РОЛЬ РЕКЛАМНОГО ДИЗАЙНУ В УСПІШНОСТІ МАРКЕТИНГОВИХ КОМПАНІЙ.....	65
19.	<i>Калишин Д.О., Куницька Н.Б.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКО-ГОТЕЛІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	68
20.	<i>Кемза Р.Г., Євдокімова М.О.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	73
21.	<i>Кирюхін А.В., Афанасьєва О.К.</i> ПОТЕНЦІАЛ МОРСЬКОГО ПОРТУ ЧОРНОМОРСЬК В СИСТЕМІ ЕКСПОРТНИХ ПОСТАВОК ПРОДУКЦІЇ АПК.....	76
22.	<i>Коваленко-Марченкова Є.В., Бут К.А.</i> CONCEPTUAL APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL INNOVATION SYSTEM.....	80
23.	<i>Корват О.В.</i> РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ.....	84
24.	<i>Красногорська А.В., Савченко Т.В.</i> РОЛЬ СИТУАТИВНОГО МАРКЕТИНГУ У ПРОСУВАННІ ПРОДУКТУ.....	88
25.	<i>Кулаковська Т.А., Випирайлов А.С.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ВІНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	90